

Punainen julistus

Julistuskirja Suomen kansalle. Kansan etuja ja oikeuksia valvomaan valittu komitea esittää kokouksen hyväksyttäväksi seuraavat ponnet:

1:ksi.

a) Ne kurjat matelijat, jotka venäläistä virkavaltaa pokkuroiden ovat onnistuneet pääsemään kotimaiseen hallitukseemme jäseniksi, ja jotka, muodostaessaan tuon hallituksen, ovat häpeällisesti polkeneet ei ainoastaan lakeja vaan vieläpä kansan pyhimpiä oikeuskäsityksiä, erotkoot heti toimestaan.

b) Erotetun hallituksen tilalle valitkoot Helsingin asukkaat väliaikaisen hallituksen sellaisista miehistä, jotka tietävästi kunnioittavat lakia ja oikeutta, joille isänmaamme suuri asia on kallis ja joilla on, mikäli mahdollista, koko kansan luottamus. Valitseminen toimitettakoon suljetulla äänestyksellä, johon äänestykseen oikeutettuja osaa ottamaan olkoot kaikki 21 vuotta täyttäneet pääkaupungin asukkaat sukupuoleen katsomatta. Kullakin valitsijalla olkoon ainoastaan 1 ääni. Kaupungin Maistraatti ryhtyköön heti vaalivalmistuksiin.

c) Näin kokoonpannun hallituksen ensimmäisenä tehtävänä olkoon kansalliskokouksen kokoonkutsuminen, jota ennen älköön väliaikainen hallitus ryhtykö mihinkään sellaisiin uudistuspuuhiin, jotka suuremmasta määrästä kysyisivät kansan varoja; sen sijaan olkoon hallituksella täysi varojen käyttöoikeus kaikista sen suuntaisissa asioissa, joiden tarkoituksena on maan sisäisen itsenäisyyden turvaaminen. Hallituksen kaikki toimenpiteet olkoot ehdottomasti julkisia, ja on se toimistaan tilivelvollinen kansalliskokoukselle.

2:ksi

Koska etuoikeutetut luokat eri tahoilla maata näkyvät näinä päivinä innokkaasti puuhaavan eduskunnan kokoonkutsumista, julistaa proletariaatti, ettei se voi missään tapauksessa hyväksyä sellaista eduskuntaa, joka on pantu kokoon nykyisen valtiopäiväjärjestyksen mukaan. Jos luokkaeduskunta tästä varoituksesta huolimatta kutsutaan kokoon, teroittaa maan työväki jo ajoissa omistavain luokkain mieliin, että nykyisten päivän tapahtumat tulevat moninkertaisina uudistumaan heti kuin valtiopäiväkutsumus on julkaistu.

Sen sijaan kutsuttakoon täydellä lainsäädäntö-vallalla varustettu kansalliskokous heti kokoon. Kansalliskokousta kokoon pantaessa olkoon jokaisella 21 vuotta täyttäneellä hyvämaineisella Suomen kansalaisella, niin miehellä kuin naisella, yhtäläinen ja välitön ääni- ja vaalioikeus.

Kaupunkien Maistraatit ja kunnallishallitukset maalla pitäkööt aikanaan huolen siitä, etteivät mitkään käytännölliset esteet tule vähimmässäkään määrässä vaikeuttamaan ja viivyttämään kansalliskokouksen kokoontumista.

3:ksi

Me kunnioitamme ja rakastamme Venäjän jaloa kansaa, vaikka sydämemme pohjasta vihaammekin sitä saastaista virkavaltaisuutta, joka viime vuosina on tässä maassa venäläisyyttä edustanut. Meillä ei ole mitään erityistä halua irtaantua suuresta Venäjästä, jos vain saamme takeet siitä, että Venäjän kansan parhaimmat ainekset ottavat Venäjän valtakunnan hallituksen käsiinsä, ja jos ei tapausten kulku tee tuollaista irtaantumista välttämättömäksi. Mutta kaikessa tapauksessa me vaadimme, että Suomi, vaikka se pysyykin Venäjän irrottamattomana osana, tunnustetaan erityiseksi valtioksi täydellisellä itsehallinto- ja lainsäädäntö-oikeudella.

4:ksi

Käytäntöön sovelluttaen ehdottoman kansalaisvapauden periaatteet vaadimme me:

- a) Kansalaisten kokoontuminen, neuvottelemaan yhteisistä asioistaan, olkoon tästä lähin esteetön. Minkäänlaista virallista valvontaa, vaikkapa olisikin vaan muodollista laatua, älköön sallittako;
- b) Kansalaisilla olkoon oikeus perustaa esteettömästi seuroja ja yhdistyksiä, olkootpa ne valtiollista, taloudellista tai sivistyksellistä laatua. Ainoastaan ilmoittamisvelvollisuus näiden perustamisesta katsotaan tarpeelliseksi;
- c) Sana, sekä painettu että puhuttu, on katsottava heti vapaaksi. Minkäänlaisia säädöksiä ja velvoituksia, jotka vähimmässäkin määrässä tahtovat kahlita tätä ihmisten ja vapaitten kansalaisten luonnollisinta oikeutta, älköön tästälähin siedettävä.

Me käännyimme tällä julistuksella koko Suomen kansan puoleen, pyytäen, että kaikki valtiollista ja yhteiskunnallista sortoa kärsineet ihmiset kertyisivät yksimielisesti niiden mahtavien aatteiden ympärille, joiden henkinen lippu tämä julistus on. Tässä on sanottu kaikki se, mitä – joka tajullisesti tai tajuttomasti – on ollut jokaisen todellista vapautta ja ihmisoikeuksia rakastavan kansalaisen sydäntä lähinnä. Peruuttakaa siis ne enemmän tai vähemmän epäonnistuneet ponnet, joita eri seuduilla maata on näiden päivien kuluessa laadittu, ja valmistautukaa, jos niin tarvitaan, sydänverellänne kirjoittamaan kaiken sen alle mitä edellä on sanottu.

Tampereella 1 p. marrask. 1905.

Edellä mainitun komitean asettama valiokunta:

Yrjö Mäkelin. Eetu Salin. Vihtori Kosonen. Heikki Lindroos. Siiri Lemberg.

Tämän ehdotuksen on kansan etuja ja oikeuksia valvomaan valittu suurlakko-komitea yksimielisesti hyväksynyt.

Suurlakko-komitean puolesta: A. Lagerström, Puheenjohtaja.

Yrjö Sirola, Sihteeri.

Luettu suuressa kansalaiskokouksessa 1 p. marrask. 1905 klo 10 e. pp. tuhansiin nousevalle ihmisjoukkoille, joka hyväksyi sen jyrisevällä hyvä- ja eläköön- huudoilla.